

Yttrande

Datum
2024-05-15

Mottagare
RWE Renewables Sweden AB

Kontaktperson SPF
Malin Skog

Yttrande i avgränsningssamråd för vindkraftprojektet Ymer

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Nästan samtliga regionalfartyg i Östersjön är medlemmar hos oss. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta avgränsningssamråd.

SPF:s generella hållning

SPF anser att alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan en etablering av vindkraftparker får på den marina miljön, i första hand olika fiskarter, för att en storskalig utbyggnad av vindkraft i utsjön ska vara möjlig. Mer kunskap, baserad på långtidsstudier vid befintliga vindkraftparker och utgående från en rad olika marina arter, måste tas fram och analyseras innan vindkraft till havs alls kan övervägas.

För pelagiskt fiske är samexistens med vindkraft på samma yta i dagsläget omöjligt och många vindkraftparker konkurrerar med vårt fiske om ytan i havet. Det aktuella området överlappar ett ekonomiskt viktigt fiskeområde för både pelagiskt och demersalt fiske, där parken skulle omöjliggöra ett framtida fiske. Området sammanfaller också med viktiga lekområden för torsk och skarpsill. Vi anser därför att det är ytterst olämpligt för utbyggnad av vindkraft.

SPF:s farhågor kopplat till marin vindkraft

SPF:s medlemmar uttrycker en stark oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha medfört beteendeförändringar hos fisken och påverkat dess reproduktion negativt. Sillpopulationen i västra Östersjön ("Rügensillen") har en historiskt dålig rekrytering och fiskarna frågar sig om detta är kopplat till vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser bland annat i tysk zon. I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna i framförallt tyska vatten blivit allt fler, noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit sitt fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig på djupare vatten än tidigare och det är svårare för våra fiskare att hitta den när de fiskar.

Vindkraftparker kan medföra bland annat ändrade strömmönster, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar och dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens beteenden och var den väljer att uppehålla sig. Vår huvudsakliga farhåga rör lågfrekventa ljud och vibrationer då både sill och skarpsill har god hörsel och det finns vissa studier som tyder på att pelagiska arter undviker vindkraftparker. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas eller kunskapen är begränsad till ett fåtal fiskarter. SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB. Det är av yttersta vikt att inse att

olika fiskarter kan reagera olika och att en studie på t.ex. torsk eller ål inte kan översättas till att gälla för sill eller skarpsill. Varje fiskart har sin unika biologi och sina anpassningar till de lokala förhållandena.

Problem kopplade till det aktuella området

SPF anser att det är olämpligt att exploatera fiskens lekområden, då detta riskerar att påverka populationsutvecklingen negativt. Området är sannolikt del av lekområdet för skarpsill och en viktig del av det återstående lekområdet för torsk. Mot bakgrund till den bekymmersamma beståndssituation som råder för torsk och sill i denna del av Östersjön motsätter vi oss kraftfullt en etablering av en vindkraftpark här. Med beaktande av försiktighetsprincipen borde det inte vara aktuellt att genomföra några åtgärder som riskerar att skada/störa levnadsförhållandena för torsk eller andra arter i detta område.

Den syrefria botten i området utgör ytterligare ett hinder för byggnationer då arbeten på botten sannolikt kan försämra vattenkvaliteten även i den fria vattenmassan ovanför botten p.g.a. uppblandning av svavelväte etc. från botten till det omkringliggande vattnet. Detta är av yttersta vikt att undvika för att inte ytterligare försämra livsmiljöerna för fiskarter som uppehåller sig i eller omkring området samt för eventuell fisklek i området. Även påverkan på olika organismer i vattenpelaren (samt på botten i den mån det förekommer levande organismer där då den är syrefri) av kombinationen av syrefritt och förorenat (tungmetaller mm) sediment vid bottenarbeten behöver utredas nog i MKB.

Även den så viktiga vattenomsättningen i Östersjön och hur den eventuellt kan påverkas av strukturer som påverkar strömmarna på botten bör tas i beaktande i MKB. SPF vill även påpeka att det verkar vara okänt i vilken utsträckning någon eventuell reveffekt är aktuell vid användning av flytande fundament och detta bör i möjligaste mån klargöras i MKB om denna teknik bedöms som trolig i området.

Fiskets bedrivande

Pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som SPF i nuläget bedömer inte kan samexistera med marina vindkraftverk. Med vajer och trål på släp är ekipaget över en kilometer långt och väger hundratals ton när trålen är full med fisk. Att väja eller stoppa för ett vindkraftverk t.ex. vid dåligt väder är omöjligt. En vindkraftpark, framförallt med flytande fundament är därför för våra medlemmar att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas.

RWE har valt ett område som inte överlappar utpekade riksintresse för yrkesfiske. Dock vill vi betona att pelagiskt fiske inte enbart bedrivs inom utpekade riksintresseområden utan är till sin natur dynamiskt och följer fiskens vandringar och ansamlingar som ser olika ut från år till år. Det innebär att våra medlemmars fiske bedrivs både i och utanför riksintresseområdena. Fångsterna av sill i ett visst område kan variera stort från år till år, vilket gör att behovet att kunna förflytta det pelagiska fisket dit fisken ansamlar sig är stort och det kräver i sin tur stora ytor som är möjliga att fiska på. I utpekade område bedrivs ett ekonomiskt viktigt fiske av sill och skarpsill. Vi anser därmed att området som helhet är olämpligt då det inte tagit hänsyn till yrkesfiskets intressen.

Analys av yrkesfisket i samrådet och kommande MKB

Samrådsunderlaget från RWE saknar helt en analys av yrkesfisket i området och hänvisar endast till att området inte är ett riksintresseområde för fiske. SPF ställer sig starkt kritiskt till avsaknaden av beskrivning av befintligt och historiskt fiske i det valda området i samrådsunderlaget.

Rådande situation för både Östersjötorsken och Rügensillen har föranlett kraftiga begränsningar av fisket Östersjön, vilket gör att de senaste årens fiske varit starkt reducerat och inte är representativt sett till en längre tidsperiod. Detta gör det extra viktigt att i MKB se till en väl tilltagen tidsperiod som referens för det fiske som bedrivs i området för att få en rättvisande bild av fiskets variationer både vad gäller fiskeregleringar och kvotsituation för olika arter kopplad till beståndens variationer. Referensperioden bör absolut minst vara 10-15 år men helst och rimligen lika lång tid som parken är tänkt att vara i drift, dvs 30-40 år. En analys av fisket måste också delas upp på olika typer av fisken (aktiva respektive passiva redskap, samt pelagiskt respektive demersalt fiske).

Säkerhet

SPF anser att placeringen i förhållande till North Stream och eventuella säkerhetsrisker utifrån denna placering bör belysas tydligare i kommande samråd och MKB. SPF anser också att RWE behöver förtydliga hur förtöjningen av flytande vindkraftverk (ifall denna teknik blir aktuell) kan komma att påverka fiske med släpredskap i området utanför en eventuell framtida vindkraftpark med tanke på möjlig insnärjningsrisk.

Kumulativa effekter

SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftetableringar i södra Östersjön, Skagerrak och Kattegatt och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparkers kumulativa inverkan på ekosystemet samt av framtida möjligheter till fiske i ett större geografiskt område. Det gäller i synnerhet för en yrkrävande verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark.

Om ni har några frågor kopplat till vårt samrådsyttrande eller i övrigt om pelagiskt fiske kopplat till ert projekt är ni välkomna att kontakta oss.

Vänliga hälsningar,
Malin Skog,
SPF PO

Malin.Skog@pelagic.se

Tel: 0731-508 708